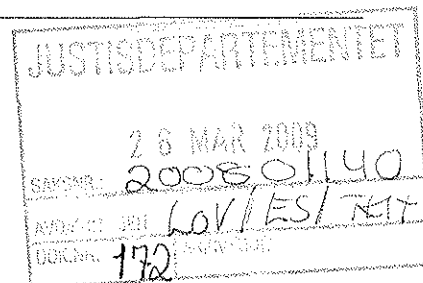

Det kongelige justis- og politidepartement
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Vår ref.:
08/492-35
Løpenr.:
6754/09

Saksbehandler:
Synnøve Lode
Tlf. dir.innvalg:
77 78 81 67

Arkiv:
K00 SAKSARKIV
Deres ref.:

Dato:
20.03.2009

HØRINGSUTTALELSE - NOU 2007: 13 DEN NYE SAMERETTEN

Fylkestinget behandlet sak 1/09 NOU 2007:13 Den nye sameretten i møte 10.03.09 og vedtok følgende høringsuttalelse:

Generelt

Samerettsutvalgets utredning er svært omfattende, og denne vurderingen konsentrerer seg derfor om utvalgte områder av stor politisk og prinsipiell betydning.

Fylkestinget støtter arbeidet som utvalget har gjort i utredningen for å få til ordninger og rettslige forhold som kan oppfylle Norges internasjonale forpliktelser med bakgrunn i folkeretten. Dette vil sikre hele den samiske del av befolkningen muligheter for å opprettholde og utvikle sin kultur.

Kartlegging og anerkjennelse av rettigheter til grunn og naturressurser.

Fylkestinget ser positivt på lovforslaget om kartlegging og anerkjennelse av rettigheter. Lovforslaget vil være et viktig verktøy for å ivareta internasjonale krav i henhold til folkerettslige forpliktelser. Fylkestinget ser også positivt på at forslaget innebærer at det opprettes egne organer i form av kartleggingskommisjon og utmarksdomstol for områdene sør for Troms, for å oppnå en mest mulig rasjonell saksbehandling.

Fylkestinget ser viktigheten av å komme i gang med en rask oppfølging og avklaring av utredningen slik at kartleggingsarbeidet kan igangsettes.

Ny forvaltningsordning for statsgrunn i Nordland og Troms

Fylkestinget forutsetter at alle forslagene til forvaltningsordninger i utredningen ivaretar den folkerettslige forpliktelsen etter ILO-konvensjonen om urfolks rettigheter og FN-erklæringen, og vil derfor ikke problematisere dette nærmere.

Hålogalandsallmenningen

Fylkestinget er positiv til intensjonene fra flertallet av utvalget om å sikre bred lokal innflytelse og samisk deltakelse i forvaltningen av areal og ressurser i områdene, men er i tvil om denne forvaltningsmodellen er formålstjenlig slik den presenteres i forslaget. Fylkestinget er også av den oppfatning at konsekvensene av forslaget om Hålogalandsallmenningen er mangelfullt belyst, blant annet med hensyn til økonomi og organisering. Fylkestinget mener det er usikkerhet ved om Hålogalandsallmenningen som forvaltningsorgan, med eierstyre, samt inntil 6 utmarksstyrer vil kunne driftes på en kostnadseffektiv måte.

Fylkestinget er videre skeptisk til mulig manglende bånd mellom eierorganet og utmarksstyrene som administrerer ressursene. Fylkestinget er av den oppfatning at en god og bærekraftig forvaltning av ressursene, krever nært samarbeid mellom eierorganet og utmarksstyrene. Fylkeskommunene som regional utviklingsaktør bør også sikres større reell innflytelse, både regionalt og lokalt.

Dagens forvaltningsorgan har, gjennom lang og innarbeidet erfaring, en administrasjon med god fagkompetanse. Flertallet av utvalget påpeker at ansatte i dagens Statskog skal tilbys oppgaver i de nye utmarksstyrene, noe som vil kunne føre til en oppsplitting av eksisterende kompetansemiljø. Fylkestinget ser faren for at dette igjen kan få negative konsekvenser for helhetstenkningen i regional utvikling i Troms og Nordland.

Det er fra flertallet av utvalget foreslått inntil 6 utmarksstyrer. Det vil si at det må gjennomføres en egen prosess for å avgjøre endelig antall utmarksstyrer. Fylkestinget har merket seg at det i denne sammenheng ikke gjort rede for hvilke kriterier som skal ligge til grunn for inndelingen. Det er heller ikke problematisert hvilke konsekvenser ulike inndelinger kan få med hensyn til inntektsmuligheter regionene i mellom.

Fylkestinget er også i tvil om en sammensetning av utmarkstyrer der reindrift og jordbruk skal ha flertall er hensiktsmessig. Det kan tenkes at regioninndelingen gir enkeltregioner der denne sammensetningen ikke oppleves demokratisk riktig. Videre vil et slikt krav kunne føre til at størrelsen på enkelte styrer blir uhåndterlig. Fylkestinget er likevel av den oppfatning at også svenske reindriftsamer bør ha representasjon i de utmarksstyrene der de har beiterett.

Hålogalandsallmenningen i alle tradisjonelle samiske områder sør for Finnmark

Fylkestinget ser ikke tilleggskvalitetene i mindretallsforslaget om å utvide Hålogalandsallmenningen til å gjelde også områdene sør for Nordland, og mener derfor at flertallsforslaget er mer dekkende for Troms og Nordlands interesser.

Revidert Statskog

Fylkestinget ser mange positive sider ved forslaget om et revidert Statskog som forvaltningsorgan. Samtidig ser fylkestinget klare behov for å videreutvikle og fornye dagens forvaltningsordning i regi av Statskog. Det er behov for å styrke fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør og sikre reell regional og lokal styring med ressursene. Sett fra et regionalt ståsted er det også viktig at allmennhetens muligheter til friluftsliv og rekreasjon for blir godt ivaretatt.

Det er viktig å bygge videre på den kompetanse og økonomiske styrke som Statskog har som profesjonell eiendomsforvalter og næringsutvikler i regionene. Dette vil være et viktig bidrag i arbeidet med å sikre en bærekraftig forvaltning av naturressursene. Fylkestinget støtter forslaget om å endre Statskogs vedtekter slik at samiske interesser blir sikret representasjon i

Statskog styre, men er av den mening at også regionalt folkevalgt nivå må sikres tilsvarende representasjon.

Fylkestinget støtter også forslaget om opprettelse av regionale utmarksstyrever. Dette vil kunne bidra til å styrke samisk og lokal innflytelse på forvaltningen av ressursene. Fylkestinget ser positivt på at man ønsker å innlemme representanter fra reindrift, jordbruk og allmenne jakt-, fiske- og friluftsansjasjoner i utmarksstyrene.

Fylkestinget ser positivt på at man i forslaget om revidert Statskog legger opp til et tettere bånd mellom hovedstyret og utmarksstyrene, enn i forslaget om Hålogalandsallmenningen.

Saksbehandlings og konsultasjonsloven

Fylkestinget ser positivt på en lovfesting av spesifikke regler for saksbehandling og konsultasjoner. En slik lovfesting bidrar til å styrke det norske demokrati, samtidig som det bidrar til å ivareta samiske interesser. Det er likevel viktig at man ikke legger opp til unødvendig omfattende og ressurskrevende konsultasjonsordninger der dette ikke er formålstjenlig.

Fylkestinget stiller derfor spørsmål ved om det er behov for at Sametinget gis *”rett til å være representert i alle offentlig oppnevnte råd, nemnder og utvalg som behandler spørsmål om gjelder bruk, utnyttelse og disponering av grunn og ressurser i de tradisjonelle samiske områdene”* (§ 25). En endring av bestemmelsen til å gjelde råd, nemnder og utvalg som har denne type spørsmål som *hovedoppgave*, vil kunne være mer hensiktsmessig.

Oppsummering:

Fylkestinget støtter lovforslaget om kartlegging og anerkjennelse av rettigheter. Lovforslaget vil være et viktig verktøy for å ivareta internasjonale krav i henhold til folkerettslige forpliktelser.

Fylkestinget mener videre at med visse endringer er både Hålogalandsallmenningen og revidert Statskog aktuelle løsninger som forvaltningsordning av gjenværende statsgrunn i Nordland og Troms. Imidlertid er fylkestinget av den oppfatning at den endelige modellen for fremtidig forvaltning må være grundigere utredet enn de forslag som foreligger i innstillingen.

Fylkestinget ser det som viktig at framtidig forvaltningsordning styrker fylkeskommunens rolle som regional utviklingsaktør og sikrer reell regional og lokal styring med ressursene. Modellen må kunne møte framtidige regionale utfordringer i forhold til bruk av utmarksressursene, og samtidig sikre godt samarbeid mellom myndighetene på lokalt, regionalt og statlig nivå. Sett fra et regionalt ståsted er det også viktig at allmennhetens muligheter til friluftsliv og rekreasjon for blir godt ivaretatt.

Fylkestinget presiserer at det må være nære bånd mellom et sentralt eierorgan og utmarksstyrene som administrerer ressursene. Forslaget om at Sametinget, Nordland fylkesting og Troms fylkesting oppnevner 2 medlemmer hver og at vervet som styreleder rulleres årlig mellom Sametinget og fylkestingene bør kunne ivareta dette.

Fylkestinget mener at utmarksstyrene som opprettes må få et reelt og betydelig ansvar for å sikre en bærekraftig forvaltning av ressursene. Medlemmene i utmarksstyrene må ha bred representasjon fra bruks- og eierinteressene, og god geografisk spredning. I områder der svenske reindriftsamer har beiterett, bør disse ha representasjon i utmarksstyrene. Styresammensetningen må sikre reell regional innflytelse på den framtidige forvaltning og bruk av utmarksressursene. En sammensetning der reindrift og jordbruk skal ha flertall vil

kunne føre til at sammensetningen ikke oppleves demokratisk riktig i enkelte regioner, og fylkestinget støtter derfor ikke dette forslaget.

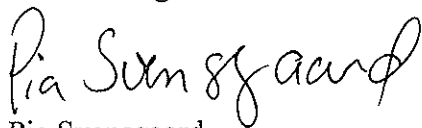
Fylkestinget ser det som viktig at utmarksstyrene sikres økonomisk, slik at de har ressurser til å utføre oppsyns- og tilretteleggingsoppgaver. Fylkestinget foreslår derfor at en tilstrekkelig andel av overskuddet fra drift av eiendommene i landsdelen tilfaller utmarksstyrene. Fylkestinget foreslår at medlemmer til utmarksstyrene oppnevnes av fylkestingene etter forslag fra kommunene.

Fylkestinget i Troms mener at folkevalgte representanter skal ha flertall i utmarksstyrene for å sikre lokalsamfunnets styring.

Etter en samlet vurdering vil fylkestinget støtte flertallsforslaget om å etablere Hålogalandsallmenningen som forvaltningsordning, men viser til drøftingene over, og forutsetter at modellen utdypes og videreutvikles slik at man kan oppnå en helhetlig forvaltning med reell regional innflytelse.

Sentrumsområder som ikke kan sies å ha noen interesser for reindriften eller samisk kultur må falle utenfor ILO-konvensjonens virkeområde. Troms fylkeskommune mener at disse arealene helt klart bør holdes utenfor Hålogalandsallmenningens eierskap. Slike arealer må overdras vederlagsfritt til primærkommuner i sammenheng med at Statskogs eiendommer overdras til Hålogalandsallmenningen.

Med vennlig hilsen

Pia Svensgaard
fylkesrådsleder